DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXV. ZATERDAG den 10den JUNY 1837. N. 23.

A^o. 1837. N°. 3.

PUBLICATIE.

Houdende ampliatie van het vigerende Reglement op het onderhoud der publieke wegen dd. 20/22 February 1821, en daarmede in verband staande verordeningen.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GEZAGHEBBER van de Kolonie Curaçao en onderhoorige Eilanden.

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doet te weten:

Alzoo wy in ervaring zyn gekomen, dat de publieke wegen, hoofdzakelyk buiten het stads district op dit Eiland, zeer vernaauwd en belemmerd zyn door cactus planten, struiken, andere gewassen en van de muren (trankeren) afgewentelde steenen, hetwelk strydig is met eene welgepaste orde en bovendien ten bezware verstrekt van vele In- en- Opgezetenen dezer kolonie, terwyl al verder geene vaste verordeningen bestaan, ten aanzien van de breedte, welke aan de publieke wegen moet gegeven worden.

Willende daartegen door eene uitdrukkelyke bepaling voorzien.

Zoo is het: dat wy den Kolonialen Raad gehoord, hebben goedgevonden en verstaan: by ampliatie van het vigerende Reglement op het onderhoud der publieke wegen dd. 20/22 February 1821 en daarmede in verband staande verordeningen, onder nadere goedkeuring van hooger hand, te bepalen, gelyk wy bepalen by deze:

Artikel 1.

De eigenaars van erven, tuinen en plantagies, zoo in als buiten het stads district dezes Eilands en langs den algemeenen weg gelegen, zullen gehouden zyn, om dat of die gedeelten van den algemeenen weg, hetwelk of dewelke langs deze hunne erven, tuinen of plantages loopt of loopen, van, dezelve belemmerende, cactus planten, struiken, andere gewassen, losse steenen en opgehoopte vuilnis te doen zuiveren en gezuiverd te houden.

Onder deze belemmeringen worden ook gerekend begrepen te zyn, de aan de zyde van den weg uitsteekende of overhangende takken van, binnen de ommuring staande of tot de heg behoorende, boomen, ter hoogte van negen voeten. *Opgaande boomen*, ofschoon ook buiten de omheining gelegen, zullen echter niet mogen omgekapt of gekwetst, maar alleen kunnen gesnoeid worden van, dezelve belemmerende, takken.

Artikel 2.

Van de wegtenemene planten of gewassen, welke de publieke wegen belemmeren, zal mogen worden uitgezonderd de Aloëplant, welke de eigenaren van gronden, des verkiezende, onmiddelyk langs of tegen den heg of de bemuring aan den kant van den weg, kunnen laten of planten, hetzy om die bemuring te ondersteunen of wel om de plant, tot andere einden, zich ten nutte te maken.

Artikel 3.

Wanneer de algemeene weg tusschen erven, tuinen of plantages heen loopt, die aan verschillende eigenaren behooren, zal de by artikel 1 gemaakte bepaling op elk derzelve verbindend zyn, voor de helft van den weg, die aan de respective erven, tuinen of plantages sluit: terwyl in het geval, dat het eene gedeelte van den algemeenen weg, door eene algemeene weide (savaan) begrensd wordt, de verpligting ten deze geheel zal overgaan op den eigenaar der gronden, die langs den weg gelegen zyn.

Artikel 4.

Voor zoo verre als niet uitdrukkelyk by den titel of de acte van eigendom anders is gestipuleerd of door duidelyk bewys van oorspronkelyke omheining blykt, zullen de publieke wegen, voet of zoogenaamde patrouillepaden daaronder niet verstaan, de breedte moeten hebben en gelaten worden, van niet minder dan 5 nederlandsche ellen.

Artikel 5.

Het wegnemen der aanwezige in de voorgaande artikelen aangeduide belemmeringen, zal aanvankelyk vóór den eersten October des loopenden Jaars 1837 moeten plaats hebben.

Artikel 6.

Op, of zoo kort mogelyk na, den 1 October 1837 en vervolgens elke drie maanden, te weten: in de eerste dagen van January, April, July en October van elk jaar, zal eene schouwing in de onderscheidene districten worden gedaan door zoodanige commissies, als daartoe door den Gezaghebber der kolonie zullen worden benoemd.

Artikel 7.

Ingeval mogt blyken dat aan de vorenstaande bepalingen niet of slechts gedeeltelyk is voldaan, zal de Commissie deswege de noodige aanteekening houden en by het van elke schouwing aan het Bestuur der kolonie intezendene rapport, daarvan [illegible] opgave doen.

Artikel 8.

De genen, die bevonden worden aan de verpligting, hun by de voorgaande bepalingen opgelegd, niet te hebben voldaan, zullen als penaliteit daarvoor moeten gedogen, dat, voor hunne rekening, het niet volbragte werk worde verrigt en de opgeruimde voorwerpen op hunne gronden worden gebragt of geworpen. De deswege gemaakte onkosten, zullen, by weigering van voldoening, door den Procureur des Konings van de schuldpligtigen worden ingevorderd.

Aldus gearresteerd op Curaçao den 7 Juny 1837, het 24ste Jaar van Zyner Majesteits Regering.

R. F. VAN RADERS.

In kennisse van my,

I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Koloniale Secretaris.

Gepubliceerd binnen het fort Amsterdam en in de Willemstad op Curaçao den 8sten daaraanvolgende.

I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Koloniale Secretaris.

Berigt voor Zeevarenden.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, heeft de ondergeteekende de eer hierby aan alle zeevarenden en verdere belanghebbenden te berigten: dat de Vuurtoren op de lage zuid oost punt van Bonaire van boven met het verwelf gesloten en dus zoo ver afgewerkt is, dat dezelve *by dag* als verkenningsteeken dienen kan, tot tyd en wyle de plaatsing van licht op denzelve, den zeevarenden ook *by nacht* het nut kan verzekeren dat met de oprigting beoogd wordt.

De hoogte van den massiven toren, van den beganen grond afgerekend, is 68 voet; dezelve is wit met verticale roode streepen geverwd, zigtbaar van het dek eens vaartuigs op eenen afstand van 4 myl (16 Engelsche mylen) en volgens de observatiën, welke de WelEd. Gestrenge Heer Kapitein Luitenant ter zee J. F. Kist, kommanderende Z. M. Brik Windhond heeft genomen, is dezelve gelegen op:

12° 2' 12, 5'' Noorder breedte.

68° 22' 48, 5'' lengte bewesten Greenwich.

De Koloniale Secretaris,

I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Curaçao den 30 Mei 1837.

DE ondergeteekenden Commissarissen tot de oprigting van vuurtoren en baken op de eilanden Bonaire en Klein Curaçao, in eene byeenkomst met den HoogEdel Gestrengen Heer Gezaghebber dezer kolonie, den staat der door Heeren Directeuren gevoerde administratie over dezelven opgenomen hebbende, zyn daardoor onderrigt geworden, dat de uitgaven, niet door de ingekomene bydragen kunnen worden gedekt, niettegenstaande de milde ondersteuning, die deze onderneming zoo in geld, werkvolk als materialen van het Bestuur heeft mogen erlangen en door welke omstandigheid het begonnene werk niet op het eilandje Klein Curaçao zal kunnen worden voortgezet.

Commissarissen voornoemd zouden vermeenen aan de goede gezindheid hunner mede ingezetenen van dit eiland tot ondersteuning van algemeen nuttige inrigtingen, aan hunne eigene overtuiging en aan de krachtdadige ondersteuning van het Bestuur te kort te doen, indien zy, in dezen staat van zaken, niet tot allen het verzoek rigteden, om de bereids zoo ver gevorderde onderneming in het belang van handel, en scheepvaart, en daardoor vooral in dat van het algemeen door verdere vrywillige bydragen te ondersteunen, en zoo doende geheel tot stand te brengen. Eene onderneming als deze, die met de zekerheid van onze zeevarende ingezetenen, onze vaartuigen en goederen, die met de zekerheid van de hoofdbron van ons bestaan in verband staat, en haren grondslag deed rusten op vrywillige giften, moet in waarde stygen, wanneer zy door gelyke middelen geheel tot stand gebragt wordt.

Commissarissen, sterk op den goeden uitslag, nemen derhalve by deze de vryheid om zoo wel diegenen, welke bereids hebben bygedragen, als vooral dezulken, welke daartoe nog niets hebben ingebragt, te noodigen en aantemoedigen om de hier bedoelde onderneming verder met eenige geldelyke giften te ondersteunen, en zoo doende, zy het mogelyk, het te kort voor de voldoening van het reeds verrigtte te Bonaire te dekken en het eilandje Klein Curaçao van eene behoorlyke baak te voorzien.

Ingezetenen! laat ons allen de handen in een slaan, en eene geringe bydrage van elk zal een werk voleindigen, dat uwer weldadigheid waardig zal zyn te noemen.

De Commissarissen voornoemd,

O. M. DACOSTA.

A. MATTEY.

P. L. DE HASETH.

Curaçao den 31 Mei 1837.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 9 Juny 1837.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week, eindigende den 17 dezer als volgt is bepaald: het brood van vyftienCents moet 12¾Oncen wegen en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys een once minder mogen wegen; op poene als by de Publicatie van den 16 Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 2 Juny 1837.

ALZOO de persoon van JACOBA CATHARINA VOS, gesepareerde echtgenoot van MATTHIAS DE MEY SCHOTBORGH, zich by rekwest aan den Heer Gezaghebber heeft geadresseerd, met verzoek om *Brieven van Manumissie*, voor de haar in eigendom aankomende slavin POULINA OLBINA MELANI, door de wandeling MELANI genaamd, zoo is het, dat de HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezes en onderhoorige eilanden, goedgevonden heeft zulks algemeen bekend te maken, en een iegelyk, die eenig regt of pretentie op de gemelde slavin mogt sustineren, op te roepen, om binnen den tyd van *drie weken*, na dat deze bekendmaking voor het eerst in de openbare dagbladen zal zyn geplaatst geweest, van hun vermeend regt of [illegible] verloop van dien tyd, de vereischte Brieven van Manumissie verleend worden.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

TOT daarstelling van Toren en baken op de eilanden Bonaire en Klein Curaçao, was het fonds op den 2 dezer groot ƒ 2218 48.

en is sedert door de bydrage van

den Heer J. H. de Groot	„	2 00.
„ A. W. Hellmund . . .	„	15 00.
„ J. A. de Haseth . . .	„	5 00.
„ Frans Rojer	„	5 00.
„ P. Poel	„	5 00.
„ M. E. van der Dys . .	„	15 00.
en de *nadere* bydrage van		
den Heer A. Evertsz	„	10 00.
„ A. de Gorter	„	25 00.
„ August Muller	„	10 00.

Toegenomen tot . . . . . ƒ 2310 48.

Curaçao den 9 Juny 1837.
De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Gouvernements Wissels.

INGEVOLGE autorisatie van den Hoog Ed. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie &c. &c. &c. brengt de ondergeteekende Administrateur der Financien ter kennis van de belanghebbende, dat er op aanstaanden Zaturdag den 10 dezer verkocht zal worden een stel Gouvernements Wisselbrieven ten bedrage plus minus Achttien honderd Gulden; zullende het aanbod van agios niet anders dan in decimale met geheele centen te berekenen aangenomen worden. Die daartoe gading hebben kunnen zich vervoegen met geslotene biljetten tot des voormiddags te elf ure van dien dag ten kantore van den Administrateur der Financien voornoemd.

Curaçao den 8 Juny 1837.
J. PH. BOSCH.

DE Nederlandsche Brik genaamd ADRIANUS EN JACOBUS, gevoerd wordende door Kapitein PLUKKER, op aanstaanden Vrydag namiddag deze haven voor Nederland zullende verlaten, zoo wordt ter Postdirectie alhier eenen Brieven-zak opgemaakt om gesloten te worden op dienzelfden dag, zynde den 9 dezer des namiddags te twee ure precies.

Curaçao den 6 Juny 1837.
De Commis, belast met
de Post-directie,
C. GORSIRA.

☞ De voormelde Brieven-zak zal tot Zaturdag namiddag om twee ure worden open gehouden.

WAARSCHUWING.

DE Prokureur des Konings hierby aan het geëerde publiek bekend makende, dat hem zyn ter hand gesteld de lysten der uitstaande posten van 1 pct. patentregt over het 4de kwartaal 1836 en 1 kwartaal 1837, als mede van het personeel en mobilair over het 1 kwartaal 1837 en van Contributie tot instandhouding van de Schuttery over dit loopend jaar, geeft by dezen aan alle zoodanige belastingschuldigen te kennen, dat wanneer zy binnen den tyd van acht dagen na dato dezes de door hen verschuldigde belastingen niet komen afbetalen, de geregtelyke invordering van dezelven na den bepaalden tyd zal plaats hebben.

Curaçao den 9 Juny 1837.
De Prokureur des Konings voormeld,
Mr. H. W. DE QUARTEL.

Oproeping van Debiteuren.

DE [illegible] WelEdelen Heer B. A. CANCRYN, roepen hierby op al de genen, die aan dezen boedel schuldig zyn, om binnen den tyd van drie maanden, van heden afterekenen, het door hen verschuldigde te komen voldoen; zullende na verloop van dien tyd de nalatigen daartoe geregtelyk gedwongen worden.

J. C. JANDROEP.
G. VOS Jz.
WILLEM PRINCE Jr.

Den 10 Juny 1837.

OVERLEDEN op verleden Dingsdag den 6 dezer, Mejufvrouw PETRONELLA DUYCKINCK, in den ouderdom van negen en zeventig jaren.

CURAÇAO.

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.

JUNY 1837.

N. M. Zaturdag den 3 te 3 u. 8 m. 's morgens.
E. K. Zondag den 11 te 5 u. 34 m. 's morgens.
V. M. Zondag den 18 te 11 u. 16 m. 's morgens.
L. K. Zondag den 25 te 1 u. 24 m. 's nachts.

Vertrokken verleden Woensdag, den 7 dezer des morgens, op eenen kruistogt, Z. M. Brik VALK, gekommandeerd door den KapiteinLuitenant G. VAN LENNEP COSTER jr.

In onze laatste hebben wy een dekreet van amnestie medegedeeld, welke door de uitvoerende magt aan een gedeelte der in den opstand van 1835 gewikkelde personen is verleend geworden.

Het dekreet bevat slechts het eerste artikel van het ontwerp eener amnestie wet, welke in het kongres gedurende deszelfs jongste zitting is voorgesteld en verworpen geworden. Na het sluiten van het Congres heeft de uitvoerende magt met overleg van den raad van state het gemelde dekreet genomen. Thans vernemen wy, dat de personen, die zich schuldig gemaakt hebben in den opstand van July 1835, in drie klassen zyn verdeeld:—

De eerste klasse bevat de genen, die tot bannissement gevonnisd zyn, het zy gedurende een bepaalden tyd of levenslang.

De tweede klasse die, welke niet gevonnisd zyn en zich buiten 'slands begeven hebben; en

De derde klasse die, welke niet gevonnisd zyn, zich schuil gehouden, of wel zich zelven aangegeven hebben om gezuiverd te worden. Sommigen dezer laatsten bevinden zich in de gevangenis.

De uitvoerende magt zoude het aan zich behouden hebben om aan de uitgewekenen der tweede klasse paspoorten af te geven ten einde op hunnen geboorte grond terug te keeren, zoo deze er om verzoeken; doch dit voornemen is niet in de dagbladen bekend gemaakt. Misschien heeft deze handelwyze van het bestuur de volgende redenering tot grondslag: indien de uitgewekenen in massa amnestie ontvangen, dan beschouwen zy zulks niet als eene gunst maar wel als een maatregel van het bestuur, die deszelfs eigene belangen vordert; maar wordt deze amnestie op eigen aanzoek verleend, dan is dezelve eene gunst of genade, en het bestuur heeft meerdere aanspraak op hunne erkentelykheid en kan van hen een stil en vreedzaam gedrag verwachten.

Verscheidene ingezetenen in Venezuela zouden verzoekschriften by het bestuur inleveren om paspoorten te erlangen voor hunne uitgewekene vrienden en bloedverwanten.

Met een vaartuig van Nieuw Orleans hebben wy eenige [illegible] dagteekening [illegible]

De Mexicaansche zeemagt, bestaande uit twee brikken en twee schoeners, hield de kust van Texas geblokkeerd en had eenige kleine vaartuigen, welke naar die kust zeilden, genomen.

De Texanen hebben ook een viertal gewapende vaartuigen, die, hoewel veel geringer zynde dan die hunner tegenparty, toch met ervarener zeevolk bemand zyn. Men verwachtte, dat dezelven spoedig zouden uitloopen en de Mexicanen aantasten, wanneer deze zich van elkander verwyderden.

De vyandelykheden te land stonden insgelyks hervat te worden. Het Mexicaansche leger onder Generaal Bravo stond gereed het grondgebied van Texas binnen te rukken.

De oorlog met de Indianen in Florida was geëindigd. De Indianen kwamen in het hoofdkwartier opdagen, hoewel zeer tragelyk, en werden ingescheept naar het land aan gene zyde der Missisipi, dat hun toegewezen was.

De Amerikaansche Couranten behelzen de oorlogs verklaring van de republieken van Peru en Bolivia aan de eene en Chili aan de andere zyde.

De reden van dezen nieuwen oorlog is, dat Generaal Santa Cruz, President van Bolivia en Protector van Peru, ten doel heeft om Bolivia, Peru en Chili tot een ryk te vormen en vervolgens het geheel te regeren.

De europesche tydingen in deze Couranten liepen maar tot den 18 Maart.

In Engeland was de wet, die de belastingen, welke de dissenters aan de heerschende kerk moeten betalen, afschaft, doorgegaan, doch er bleef geen twyfel of het hooger huis zou dezelve verwerpen. De oude koning, die in de grondbeginselen der aristocratie is opgevoed, is onwillig om een genoegzaam getal liberale peers te benoemen, ten einde deze en andere liberale wet-

ten te doen doorgaan. De meerderheid der engelsche natie ziet wel in, dat de magt van het hooger huis moet besnoeid worden of wel dat dit huis eene complete hervorming behoeft; doch alle ryken en grondbezitters vreezen eene omwenteling. Zy willen liever onregt verdragen aan den kant van het hooger huis, dan eene revolutie bevorderen, waarin het gemeen de overhand heeft. De eerste fransche revolutie is eene geduchte les voor de volken geweest.

Er waren in Frankryk zulke maatregelen genomen voor de veiligheid van den persoon des Konings, dat de kosten verbazend waren. Welke maatregelen? Dit vinden wy niet in het korte berigt; doch zy laten zich wel denken.

Meunier was nog niet gevonnisd; men zocht hem nog meerdere bekentenissen af te persen.

Een groot gedeelte der zyde, die te Lyon bewerkt wordt, dient om over Havre naar de Vereenigde Staten gevoerd te worden. Door het aantal bankbreuken, die in de Vereenigde Staten hebben plaats gehad, zyn een groot aantal ryke familien in hoefte gedompeld, en het verbruik van zyde is hierdoor aanmerkelyk verminderd.

Na het springen zoo veler handelhuizen is er terstond bevel naar Lyon gezonden om het afzenden van zyden stoffen te staken. Men vreest, dat deze maatregel eene geduchte schok aan de tweede stad van Frankryk zal geven en misschien wel ook aanleiding tot nieuwe onlusten.

Een Nieuw Orleans Courant zegt:—

Het getal der bankbreuken te Nieuw York was in de twee laatste maanden boven de honderd, behalve die der slyters in het klein. Men berekent, dat de som, die deze huizen onder zich berustend hadden, meer dan *vyftig millioenen dollars* beliep.

[illegible] Parlement is een voorstel gedaan om aan Z. M. te verzoeken, dat er aan deze kamer zouden worden voorgelegd kopyen der correspondentien tusschen het bestuur van Mexico en dat van Z. M. over de zaken van Texas, als mede van de correspondentie tusschen het bestuur der Vereenigde Staten en dat van Z. M. over hetzelfde onderwerp.

Eenige der redenaars betoogden, dat het belang van Groot Brittanje vereischte om in die zaak te intervenieren. Het bestuur der V. Staten had het plan om Texas in de unie intelyven, als wanneer dezelve de heerschappy over de Golf van Mexico zou hebben; ook hield Texas den slavenhandel staande door den invoer van slaven, die met vaartuigen van Cuba, doch onder portugesche vlag van Guinea aangebragt werden, toetelaten. De minister antwoordde hierop, dat volgens de mededeelingen van het bestuur der V. Staten, hetzelve geene oogmerken van vergrooting heeft; en wat den slavenhandel betreft, dat, wel is waar, het eiland Cuba tot nog toe dezen handel gedreven heeft onder portugesche vlag, doch dat het tegenwoordige bestuur van Portugal zulke maatregelen daartegen had genomen, welke nog geen vorig bestuur had willen toestaan.

Dit voorstel werd vervolgens met meerderheid van stemmen verworpen.

De nieuwe president der Republiek van Nieuw Granada Jose Ignacio de Marquez, heeft het bestuur aanvaard met eene aanspraak gedagteekend den 1 April ll. en gerigt aan het volk van Nieuw Granada.— Hierin belooft hy de wetten te handhaven en stelt vervolgens voor hoedanig zyn toekomstig gedrag zal zyn.

Ten opsigte van de godsdienst, zegt hy het volgende:

"Gelukkig belyden meer dan anderhalve millioen inwoners van Nieuw Granada de katolyke godsdienst; deze zullen in de uitoefening van de eeredienst geen den minsten hinder ontmoeten; doch ook zullen wy niet vervolgen hen, die van de geopenbaarde waarheden afwyken, (wie moet men daaronder verstaan heidensche indianen, deisten, joden of protestanten?) Het Christendom, de vriend der menschheid, gebiedt dat men ook eerbiedigt hen, die een verschillend geloof hebben, en dat men in vrede met alle menschen moet leven. Dat toch nooit het verschil van godsdienstige gevoelens staatkundige twisten moge voortbrengen! Hoewel wy de dwaling, dat droevige erfgoed van het menschelyk geslagt, niet goedkeuren, zoo moeten wy dezelve toch dulden. Bygevolg dat dus ons bestuur den vrede, de troost en het vertrouwen uitstorte in den boezem van alle de Granadianen, welke hunne godsdienstige gevoelens ook mogen zyn.

"De geestelykheid zal de bescherming genieten, die de wetten haar verlenen, doch nimmer zal ik toestaan, dat zy inbreuk make op de burgerlyke voorregten noch op de regten der republiek enz."

Wy moeten hierby aanmerken, dat Nieuw Granada nog verre ten achteren is by hare zuster republiek Venezuela in wysgerige opgeklaardheid en verdraagzaamheid.— Men laat de vreemdelingen wel ongemoeid, doch men staat hun geene vrye godsdienstoefening toe. Doch zulks ligt ook in den aard der dingen. De ingezetenen van Venezuela hebben ook meerderen omgang [illegible] in spaansche tyden, terwyl Nieuw Granada door deszelfs geisoleerde ligging dit voorregt niet heeft genoten. Het is de omgang met andere natien en tevens de mededeeling van denkbeelden die een volk het licht der beschaving aanbrengt; doch de loop des tyds moet ook meerdere liberaliteit by de Granadianen aanbrengen.— Het voorbeeld van Venezuela zal een gunstigen indruk maken. Ook worden de artikelen over de godsdienst uit de Venezolaansche Courant, *El Liberal*, in de nieuwspapieren van Nieuw Gradada overgenomen.

Erkenning der Republiek van Mexico door de Heilige Stoel.

De legatie der republiek van Nieuw Granada by de Heilige Stoel schryft aan den Heer Lino de Pombo, Secretaris van Staat voor het departement van de binnen en buitenlandsche zaken, het volgende:

Rome, 10 December 1836.

MYN HEER!—Thans heb ik van den Kardinaal Secretaris van Staat de mededeeling ontvangen, dat de Heilige Vader formeelyk de onafhankelykheid van het gouvernement van Mexico en den Heer Manuel Diez de Bonilla als buitengewoon afgezant en Minister plenipotentaris van gemelde republiek by de Heilige Stoel erkend heeft.

Onder het hoofd *pauselyke internuntius in Bogota* lezen wy het volgende in de *Liberal* van den 16 Mei:—

"Wy zyn onderrigt, dat de pauselyke internuntius, die te Bogota is aangekomen, zich aan het gouvernement van Venezuela heeft gewend, te kennen gevende, dat hy volmagt bezit om concordaten te sluiten met de nieuwe gouvernementen van America, en sprekende over het aangaan van een concordaat met Venezuela, laat hy zich over den uitgewekenen Aartsbisschop uit, doch de wyze hoe wordt verschillend verhaald. Eenigen zeggen, dat hy de terugkomst van den Aartsbisschop vordert, als eene voorwaarde zonder welke geene overeenkomst kan gemaakt worden; anderen zeggen, dat hy deszelfs terugkomst onmiddelyk vordert. Hoe of het ook zy, er is iets hiervan.

"In deze mededeeling liggen twee voorname zaken opgesloten: de eerste is, het sluiten van een concordaat, de andere de terugkeer van den Aartsbisschop.

"Het hof van Rome leeft in weelde en verwyfdheid, altyd zich beroemende op het behartigen der belangens van de zielen en de toewyding aan de hemelsche goederen, terwyl hetzelve inderdaad niets anders beoogt dan gezag te oefenen op de ligchamen en deszelfs aardsche bezittingen te vermeerderen. De tegenwoordige wereld, welke zeer verschillend is met de oude, knoopt alleenlyk zoodanige betrekkingen aan, welke hare tydelyke belangen kunnen bevorderen; en het is voor het meerendeel der vrye en beschaafde volken geene zaak meer van eenige aangelegenheid betrekkingen aanteknoopen met een hof, hetwelk in hemelsche en aardsche zaken handelt [illegible] re, wier toekomstige nuttigheid, men, met of zonder reden, eene twistzaak gemaakt heeft.

"De voortgang dezer denkbeelden voert gestadig het gezag en de voordeelen van het hof van Rome in een toenemend verval, en daar van daan komt het, dat hetzelve, ziende, dat een geheel werelddeel, met weinige uitzonderingen, geene afgezanten zendt om zich als naar gewoonte aan hetzelve te onderwerpen, hetzelve personen in ons eigen huis zendt om zich er te vertegenwoordigen en het beheer der jezuiten daar te vestigen. Deze is de missie van den nieuwen afgezant, wiens komst de aandacht der gouvernementen van Amerika zeer ernstig tot zich moet trekken, ten einde zy de grenslyn hunner magt niet overschryden. *Wy zyn als nog*, in vele opzigten *vry*."

Dit is de taal van een Roomsch katolyk volk. Ten opzigte van den Aartsbisschop zegt het, dat zyne terugkeer niet kan bewerkstelligd worden door eenig gezag van den staat; en dat zulks niet noodig was, al kon het ook plaats hebben; want zyne komst zal niet van eenig belang voor het land zyn, aangezien hy zich steeds weerspannig aan de instellingen van het land heeft betoond,

Het artikel wordt besloten met den wensch, dat Venezuela zich niet mogt inlaten met den afgezant van Zyne Heiligheid; hy wordt tevens gezondheid toegewenscht, opdat hy zyne reis van Nieuw Granada naar den Equator en van daar verder kunne vervolgen.

BOEKBEOORDEELING.

REIZEN in *West-Indië en door een gedeelte van Zuid- en Noord-Amerika*, door G. B. Bosch, Predikant en Schoolopziener te Curaçao. Tweede deel; te Utrecht by L. E. Bosch, 1836.

Kondigden wy vroeger het eerste deel dezer reizen met belangstelling aan, met niet minder genoegen neemt Recensent de taak op zich, om ook van het 2de deel een beknopt beoordeelend verslag te leveren.— Dat ieder welgeschreven boek, over de geschiedenis of plaatselyke gesteldheid handelende, van de eene of andere Nederlandsche kolonie een hoogstnuttig en belangryk verschynsel is, in onze Vaderlandsche Literatuur, behoeft geen bewys. Onze tegenwoordige tyd is in dergelyke voortbrengselen even vruchtbaar als zy er te voren arm aan was. Dit gebrek aan statistische kennis onzer Oost- en West-Indische Bezittingen was wel grootendeels een gevolg van den bekrompen geest van geheimhouding, waarmede de openbare zaken over zee werden behandeld, maar het meest lag dit aan 'slands ambtenaren van dien tyd, waarvan de meesten alleen zich toeleiden, om hunne eigene beurs te vullen, en hoogst zelden er op dachten, om door het doen van opmerkingen en het wetenschappelyk mededeelen derzelve den Vaderlande van nut te zyn. Wat onze O. I. Kolonien betreft, hierover is in de laatste jaren reeds zoo veel geschreven, en komt gestadig zoo veel van de pers, dat het moederland zich ten volle met dit belangrykst deel harer volkplantingen kan bekend rekenen; ook met Suriname, dat hoofddeel van Nederlands West-Indië, is men meer in de details bekend geraakt; door [illegible] men hier te lande weet van den waren toestand van onze West-Indische eilanden, van derzelver hulpbronnen, voortbrengselen, industrie, commerciele en maritime betrekking zoo tot het moederland, als tot derzelver nabuurlanden, de zeden, de godsdienst, de gegoedheid van derzelver bewoners, met een woord, van al dat gene, hetwelk ieder beschaafd Burger van eenen industrielen staat als de onze onmisbaar kennen moet.

De Weleerw. Heer G. B. Bosch, Predikant op Curaçao, heeft getracht in dit alles te voorzien, voornamenlyk in dit 2de deel wat bepaaldelyk het by Curaçao gelegen eiland Aruba, alsmede wat de eilanden Bonaire en St. Thomas betreft. Gelyk wy by de beoordeeling van het 1ste deel vroeger betuigden, geldt ook ten volle omtrent het 2de deel, dat namelyk de algemeene kunde des, in den vorm van een reisverhaal, naauwkeurigen plaatsbeschryvers, hem tot deze taak door een veeljarig verblyf volkomen in staat stelt.

Belangende Aruba, van dit zoo veel geruchts gemaakt hebbende goudeiland, vindt men eene volledige beschryving. Met 2420 zielen bevolkt, waarvan 369 blanken, 1756 vrye kleurlingen en 295 zwarten, dryft het eenen voordeeligen kusthandel op het vaste land van Amerika, en is verrykt geworden door een aantal zeer vermogende Spaansche Emigranten, tydens den Bevrydings-oorlog der Zuid-Amerikaansche Gemeenebesten; doch oneindig belangryker is het sedert 1824 geworden door de goudelvingen en goudvindingen. De kundige en naauwkeurige schryver levert hiervan de geheele geschiedenis; hy behandelt dit onderwerp geologisch, en wyst op wetenschappelyke gronden aan, hoe die goudvorming ontstaat en wat er verder van te verwachten is. Dat de zaak van belang is en blyft, blykt uit de vermelding van de weelde en den overvloed, die er thans onder de bewoners heerscht, in vergelyking van vroeger, en geen wonder op een grond, waar stukken zuiver gedegen 21 karaats goud, tot 32½ halve Ned. *ponden* toe groot, *gevonden* zyn, en zulks tusschen het biksteen gruis, waarmede ½ des eilands is overstort. Onbegrypelyk is het aan Rec. en moet het intusschen aan iederen Lezer voorkomen, dat ons Gouvernement eerst *lang na de* eerste ontdekking, het goudbevattend terrein, dat 'slands eigendom was, voor eigene rekening heeft doen exploiteren, en nog onbegrypelyker, dat hetzelve die goudzoeking en opdelving bereids heeft doen varen en aan de ingezetenen volkomen heeft overgelaten? Dit verzwygt de schryver; doch uit het voortdurend exploiteren der inwoners moet men opmaken, dat er nog veel te vinden overig is. De schryver *pryst dit als zeer liberaal!!?*—doch by mangel van nadere inlichting, houde hy ons ten goede, dat wy deze soort van liberaliteit *niet* kunnen goedkeuren; te meer, naardien nergens gemakkelyker de zaak te surveilleren valt, als zynde een klein, meest van rondom ontoegankelyk, en inwendig door de beste politie beheerd eiland. Alleen in 1827 bedroeg het gevondene en gedolvene, dat is (let wel) *het gene aan het ministerie van Koloniën was toegekomen!* 71 ponden van ruim 21 karaat, bedragende eene som van *f* 103,000—*behalve zegt de S.* VYF Á ZES MAAL MEER, *dat de* PARTICULIEREN *gevonden hebben*, schoon dit moeijelyk te berekenen is; want onder het door *particulieren*, GEVONDEN goud behoort ook dat stuk van 32 pond goud boven vermeld, ter waarde van omtrent *f* 45,000. Prof. *Reinward* zegt, dat een stuk gedegen goud van slechts 5 oncen Nederlands gewigt in het Museum te Parys als eene groote zeld- [illegible] Leiden bevindt 6½ pond weegt. Hieruit kan men oordeelen over de belangrykheid dezer goudmyn, maar tevens over die onbegrypelyke liberaliteit om de schatten die *zeer waarschynlyk* daar *nog te vinden* en *te ontginnen* liggen aan inwoners over te laten, die op het onderzoek der binnen rotslagen, de hulp der werktuigkunde niet zoo kunnen toepassen als het gouvernement.

Het meest jammerde ons nog te vernemen, dat ten gevolge van dit *liberaal* stelsel meest al dit goud naar Noord-Amerika en St. Thomas verzonden werd, om de van daar ontvangen levensmiddelen te betalen. Kan dan ons Vaderland niet even als Frankryk en Engeland niet de voordeelen van zyne eigene kolonien genieten? worden op deze liberale manier de kolonien niet veeleer last posten? en heeft het tegenwoordig betere systeem in de Oost niet dadelyk onberekenbare voordeelen aan het Vaderland aangebragt? Wy laten dit alles aan alle deskundigen ter onpartydige beoordeeling over. (*)

Niet minder belangryk handelt de S. over de eilanden Bonaire en St. Thomas, behalve de statistiek dezer en naburige eilanden, bevatten deze rubrieken een naauwkeurig verhaal van de vestiging onzer voorvaderen op die eilanden, hunnen eenmaal aldaar gedreven aanzienlyken handel, en tevens derzelver verwandeling in de handen der Franschen, Engelschen en Deenen; uitgezonderd Bonaire, waar veel *zout* van gehaald werd; maar ook al weder niet door ons, maar door de Amerikanen.

Voor het overigen, is dit deel even als het vorige hoogst merkwaardig wegens diep doordachte opmerkingen in het gebied der zedekunde, wysbegeerte, Staten, Volken en menschenkennis, mitsgaders over den toestand van Godsdienst en beschaving in de door hem beschrevene plaatsen.

(*) Het gouvernement heeft in deze belangryke zaak veel gedaan, heeft deskundigen derwaarts gezonden, opdelvingen bevolen, enz., en heeft, na ryp overleg, een liberaal stelsel het geschikst geoordeeld.

(*De Redactie.*)

Hetgeen de schryver over de echte verdraagzaamheid van de Roomsch Catholyken en Protestanten op Curaçao en Aruba te boek stelt, verdient algemeen gekend te zyn, en vinden het navolgers in het helaas veelal in Godsdienst zaken, nog zoo minder verdraagzame moederland. De R. C. Pastoor, namelyk op Aruba, bedient er, by lange afwezigheid of ontstentenis van den Predikant, den Doop aan de kinderen der Gereformeerden, *zonder de Ceremonien der R. C. Kerk;* houdt daarvan *een afzonderlyk doopboek en zendt dat getrouw en geregeld aan den Hervormden Kerkenraad te Curaçao.* Schande is het voor de Kerkelyke voorgangers van den eerwaarden schryver, dat HY de *eerste* was, die de Hervormde Gemeente op Aruba als Herder en Leeraar heeft bezocht. Onverantwoordelyk de lauwheid en onverschilligheid der vorige Herders, wien eene niet gevaarlyke zeereis van een half etmaal te moeijelyk was, om hunne schapen, al ware het slechts nu en dan, te weiden; en deze waren, niettegenstaande die verwaarloozing, nog 355 in getalle, toen de eerwaarde S. hen bezocht. Dadelyk rigte hy er eene kerk en school op, voorzag in het houden van geregelde Godsdienstoefeningen door den onderwyzer en herstelde by herhaalde wederkomst, het vervallene.

Ook de onderhoudende en luimige styl, waarin dit deel even als het vorige geschreven is, pryst het werk ter lezing aan; alleen houde de S. ons ten goede, hem op te merken, dat hy nu en dan wel eens over [illegible] uitweidt, intusschen hindert zulks niet in het lezen, daar de styl des S. doorgaans geestig en tevens deftig is. Des schryvers ontmoeting met den duitschen batterywachter, die zich uitgaf voor den broeder van een Kon. Ned. Kamerheer (het was van een lakei van Z. M.) bragt onze lachspieren in werking en deed ons denken aan dat uithangbord van dien honden- en duivenmelker in Parys, hetwelk wy voor eenigen jaren met monsterletters te lezen vonden: *Mr. Malfait, maison d'éducation et de santé pour les Quadrupèdes.* Wy eindigen dit ons beoordeelend verslag met den hartelyken wensch, dat dit belangryk en voor de kennis der Vaderlandsche overzeesche Bozittingen onmisbaar boek, vele lezers vinde. S.

(*Utrechtsche Courant*).

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkery van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz., in de Willemstad, Breede Straat, Huis No. 76. De prys derzelve is f 12. 's jaars, te betalen om de drie maanden. De prys der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.